ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1966

Vyhlásené: 13.07.1966 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

53

ZÁKON

z 30. júna 1966

o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

ČASŤ I
Poľnohospodársky pôdny fond

§ 1

(1) Poľnohospodárskym pôdnym fondom je poľnohospodárska pôda obhospodarovaná (orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady, lúky, pastviny) a pôda, ktorá bola a má byť naďalej poľnohospodársky obhospodarovaná, ale dočasne obrábaná nie je.

(2) Súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu sú aj pozemky, ktoré síce neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, avšak sú pre ňu nepostrádateľné, ako poľné cesty, pozemky so zariadením dôležitým pre poľné závlahy, vodné nádrže a rybníky potrebné pre poľnohospodársku výrobu, hrádze slúžiace na ochranu pred zamokrením alebo záplavou, ochranné terasy proti erózii a pod.

(3) O tom, že ide podľa odsekov 1 a 2 o súčasti poľnohospodárskeho pôdneho fondu, rozhoduje v pochybnostiach okresný národný výbor.

(4) Krajský národný výbor môže si výnimočne rozhodovanie podľa odseku 3 vyhradiť.

ČASŤ II
Rozširovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu, jeho využitie na poľnohospodársku výrobu a zmeny kultúr vnútri fondu

§ 2
Rozširovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu

(1) Okresný národný výbor v spolupráci s výrobnou poľnohospodárskou správou a miestnym národným výborom, prípadne jeho prostredníctvom zisťuje v obciach pozemky, ktoré by sa mali vyhlásiť za súčasť poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 1).

(2) Ak okresný národný výbor zistí, že také pozemky (odsek 1) sú v správe nepoľnohospodárskej organizácie, ktorá ich v celom rozsahu hospodárne pre svoju prevádzku nevyužíva alebo ich pre nepoľnohospodárske účely nevyhnutne nepotrebuje, prerokuje s ňou spôsob ich využitia, prípadne ich častí pre poľnohospodársku výrobu alebo ich prevod na poľnohospodársky podnik po uvedení do stavu, ktorý umožňuje poľnohospodárske obhospodarovanie. Nepoľnohospodárska organizácia, ktorá nezabezpečí poľnohospodárske využitie takýchto pozemkov a ani nesúhlasí s ich prevodom

na poľnohospodársky podnik, je povinná odvádzať do štátneho rozpočtu peňažnú sumu, ktorú jej okresný národný výbor predpíše podľa § 16.

(3) Okresný národný výbor vyhlásenie pozemkov za súčasť poľnohospodárskeho pôdneho fondu (odsek 1) a opatrenia na ich využitie pre poľnohospodársku výrobu (odsek 2) vopred dohodne s orgánom územného plánovania a prerokuje s dotknutou organizáciou, prípadne s jej nadriadeným orgánom alebo organizáciou.

§ 3
Rozširovanie ornej pôdy

(1) Miestne národné výbory zisťujú v obvode svojej pôsobnosti poľnohospodárske pozemky, pri ktorých doterajšie hospodárske využitie je menej výnosné ako pri ornej pôde, prerokujú ich premenu na ornú pôdu s výrobnými poľnohospodárskymi správami a užívateľmi (vlastníkmi) pôdy a v odôvodnených prípadoch im ju môžu uložiť; premenu spravidla uložia, ak zistia, že bez súhlasu príslušného orgánu bola pôvodne orná pôda premenená na inú poľnohospodársku pôdu. Premenu chmeľníc, viníc a ovocných sadov na ornú pôdu nemožno takto uložiť.

(2) Okresné národné výbory si môžu výnimočne rozhodovanie podľa odseku 1 vyhradiť.

§ 4
Zmeny kultúr vnútri poľnohospodárskeho pôdneho fondu

(1) Na vykonanie zmien kultúr vnútri fondu treba povolenie okresného národného výboru. Toto povolenie netreba, ak ide o zmenu poľnohospodárskeho pozemku - s výnimkou chmeľníc, viníc a ovocných sadov - na ornú pôdu. Okresný národný výbor si pred rozhodnutím vyžiada stanovisko výrobnej poľnohospodárskej správy; ak ide o premenu na chmeľnicu, vinicu, záhradu alebo ovocný sad, rozhodne po dohode s orgánom územného plánovania.

(2) Krajský národný výbor si môže výnimočne rozhodnutie vyhradiť, ak ide o značný rozsah, prípadne dosah zmien.

§ 5
Využitie poľnohospodárskych pozemkov

(1) Poľnohospodárske pozemky musia sa obhospodarovať tak, aby sa poľnohospodársky pôdny fond nezmenšoval ani nezhoršoval. Za tým účelom môžu okresné národné výbory po vypočutí miestnych národných výborov uložiť užívateľom (vlastníkom) týchto pozemkov vykonať na vlastný náklad potrebné opatrenia.

(2) Pri ukladaní opatrení podľa odseku 1 prihliada okresný národný výbor na účelnosť a hospodárnosť, sleduje najmä, aby ukladané opatrenia boli pre užívateľov (vlastníkov) pozemku únosné a úmerné predpokladaným výsledkom. Opatrenia vopred prerokuje s užívateľmi (vlastníkmi) pozemku, prípadne aj s organizáciou im nadriadenou.

§ 6

Ustanovenia § 3 a 5 sa nevzťahujú na pozemky do výmery 800 m^2, na ktorých je postavený rodinný domček, ďalej na pozemok do výmery 400 m^2, na ktorom je postavená rekreačná chata, alebo na pozemok do výmery 400 m^2, na ktorom je zriadená záhradka.

ČASŤ III
Zásady ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu

§ 7

(1) Poľnohospodársky pôdny fond je určený na poľnohospodársku výrobu a žiadna jeho súčasť nesmie sa jej odňať na iné účely, pokiaľ o jej odňatí poľnohospodárskej výrobe sa nerozhodlo podľa tohto zákona (časť V).

(2) Na nepoľnohospodárske účely treba použiť predovšetkým nepoľnohospodársku pôdu, najmä nezastavané a nedostatočne využité pozemky v zastavanom území sídlisk a závodov, stavebné preluky a plochy získané zbúraním prežitých budov a zariadení. Ak však musí v nevyhnutných prípadoch odôvodnených spoločenským záujmom dôjsť k odňatiu súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu alebo k sťaženiu jeho využitia, treba najmä:

a) chrániť poľnohospodársku pôdu predovšetkým v produkčných poľnohospodárskych oblastiach a čo najmenej narušovať organizáciu poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

b) použiť v prvom rade poľnohospodársku pôdu horšej akosti a najmä chrániť ornú pôdu,

c) odnímať poľnohospodárskej výrobe len najnutnejšiu plochu poľnohospodárskej pôdy, a to aj keď ide o účelové poľnohospodárske stavby, a zabrániť roztrieštenej výstavbe,

d) vykonávať skrývku kultúrnych vrstiev pôdy a opatrenia na jej hospodárne využitie,

e) umiestňovať výstavbu tak, aby čo najmenej narušovala záujmy poľnohospodárskej výroby,

f) narušenú poľnohospodársku pôdu rekultivovať,

g) zúrodňovať iné poľnohospodárske pozemky alebo rekultivovať inú pôdu,

h) pri umiestňovaní smerových a líniových stavieb (§ 12) čo najmenej sťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

ch) po skončení výstavby bez meškania vykonať takú terénnu úpravu, aby poľnohospodárska pôda dotknutá pri výstavbe bola spôsobilá na ďalšie obrábanie.

ČASŤ IV
Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu

§ 8
Pri územno-plánovacej činnosti

(1) Aby sa ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri všetkej územnej plánovacej činnosti včas zabezpečila, musia sa spracovatelia územných plánov spravovať zásadami jeho ochrany na všetkých stupňoch územných plánov. Pri ich spracúvaní musia orientačne vyhodnocovať straty na poľnohospodárskej výrobe, ku ktorým by došlo predpokladaným odňatím súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu, a preukázať, že navrhované riešenie je z hľadiska celospoločenských záujmov s prihliadnutím na straty na poľnohospodárskej výrobe najvýhodnejšie.

(2) Z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu musia sa územné plány spracúvať v súčinnosti najmä s poľnohospodárskymi orgánmi národných výborov a s výrobnými poľnohospodárskymi správami. Najneskôr pred ich predložením na schválenie musia byť opatrené súhlasom z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, a to:

a) Ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ak ide o plány, ktoré schvaľuje vláda alebo rady krajských národných výborov; ak ide o plány, ktoré schvaľujú rady krajských národných výborov na Slovensku, povereníka Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo;

b) krajského národného výboru, ak ide o plány, ktoré schvaľuje rada okresného národného výboru. Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku povereník Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo si môže vopred výnimočne vyhradiť súhlas pri plánoch schvaľovaných radou okresného národného výboru.

(3) Územné rozhodnutie, ktorým by bol dotknutý poľnohospodársky pôdny fond, nemožno vydať, pokiaľ nebol daný predchádzajúci súhlas podľa § 13, prípadne súhlas podľa § 9 ods. 2 alebo § 10 ods. 4.

§ 9
Pri spracúvaní návrhov na určenie dobývacích priestorov a pri ich určení

(1) Organizácie oprávnené na ťažbu výhradných ložísk sú povinné spravovať sa pri spracúvaní návrhov na určenie dobývacích priestorov zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu [§ 7 ods. 2, najmä písm. a), d), f), g)], orientačne vyhodnocovať straty na poľnohospodárskej výrobe podľa predpokladaného rozsahu odňatia pôdy poľnohospodárskej výrobe a prihliadať na možnosti rekultivácie pozemkov dotknutých ťažbou.

(2) K návrhu na určenie dobývacieho priestoru pre povrchovú ťažbu musí ťažobná organizácia pripojiť súhlas z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý udeľuje pri plošnom rozsahu povrchovou ťažbou dotknutej poľnohospodárskej pôdy do 1 ha okresný národný výbor, nad 1 ha do 5 ha krajský národný výbor po predchádzajúcom prerokovaní žiadosti okresným národným výborom, nad 5 ha Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku povereník Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo po predchádzajúcom prerokovaní okresným národným výborom a krajským národným výborom.

(3) Príslušný orgán pri rozhodovaní o udelení súhlasu z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri návrhu na určenie dobývacích priestorov prihliada na orientačné vyhodnotenie strát na poľnohospodárskej výrobe, na možnosti rekultivácie (odsek 1) a na stanovisko výrobnej poľnohospodárskej správy. Ak ide o závažnejšie zásahy do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, vyžiada si podľa potreby podrobnejšie údaje o predpokladaných stratách na poľnohospodárskej produkcii.

(4) Žiadosť o udelenie súhlasu sa podáva vždy na okresnom národnom výbore, v obvode ktorého leží najväčšia časť odnímanej poľnohospodárskej pôdy. V žiadosti sa musí odňatie poľnohospodárskej pôdy odôvodniť a doložiť podľa § 10 a oznámiť výsledok prerokovania s miestnymi národnými výbormi a užívateľmi pôdy.

(5) V rozhodnutí o udelení súhlasu (odsek 2) určí príslušný orgán v súlade so zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu zásadné podmienky, za ktorých súhlas udeľuje. Súhlas nahrádza predchádzajúci súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe podľa § 13 v rozsahu určenom v zásadných podmienkach.

§ 10
Pri spracúvaní prípravnej dokumentácie stavieb

(1) Pri spracúvaní prípravnej dokumentácie stavieb sú investori povinní spravovať sa zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7) a na základe prepočtu ekonomickej efektívnosti navrhovať umiestnenie investície tak, aby z hľadiska ochrany poľnohospodárskej výroby s prihliadnutím na ostatné celospoločenské záujmy došlo k čo najmenším stratám poľnohospodárskej pôdy; pokiaľ riešenie nie je jednoznačné, navrhovať umiestnenie v alternatívach.

(2) Pre posúdenie nevyhnutnosti odňatia pôdy poľnohospodárskej výrobe treba prepočítať výšku strát hrubej poľnohospodárskej produkcie za dobu odňatia pôdy poľnohospodárskej výrobe. Od tohto prepočtu môže orgán rozhodujúci o udelení predchádzajúceho súhlasu upustiť, ak umiestnenie investície bolo dostatočne odôvodnené územným plánom (§ 8). Pri rôznych alternatívach riešenia porovnávajú sa zvýšené náklady na výstavbu so znížením strát hrubej poľnohospodárskej produkcie. V prepočte ekonomickej efektívnosti zahrnie sa na ťarchu investičných nákladov aj výška odvodu za odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe.

(3) Do doby odňatia pôdy poľnohospodárskej výrobe sa počíta i doba potrebná na uvedenie pôdy do stavu pôvodnej úrodnosti. Na náklady spojené s uvedením pôdy do tohto stavu sa prihliada taktiež pri prepočte ekonomickej efektívnosti. Ak nemožno pôdu vrátiť poľnohospodárskej výrobe, počítajú sa straty na poľnohospodárskej produkcii za dobu 100 rokov.

(4) Návrh trás nadzemných a podzemných vedení musí sa prerokovať s okresným národným výborom a opatriť jeho súhlasom z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Krajský národný výbor, prípadne Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku povereník Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo si môže výnimočne prerokovanie a súhlas vyhradiť.

(5) Návrh na schválenie investičnej úlohy, v ktorom sa predpokladá odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe, musí byť vždy doložený predchádzajúcim súhlasom podľa § 13 ods. 1, prípadne súhlasom podľa § 9 ods. 2 a pri nadzemných a podzemných vedeniach súhlasom podľa odseku 4.

§ 11
Pri ťažobnej a priemyslovej činnosti

(1) Aby sa zabránilo škodám na poľnohospodárskom pôdnom fonde pri ťažobnej a priemyslovej činnosti, prípadne aby sa tieto škody obmedzili na čo najmenšiu mieru, sú organizácie vykonávajúce tieto činnosti povinné spravovať sa zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7), najmä:

a) súčasne s plánom ťažby vypracovať plán zahladenia následkov ťažby vrátane rekultivácie a predložiť ho okresnému národnému výboru na schválenie; krajský národný výbor si môže schválenie vyhradiť;

b) oddelene skrývať vrchnú kultúrnu vrstvu pôdy, prípadne i hlbšie uložené zúrodnenia schopné zeminy na celej prevádzkou dotknutej ploche a postarať sa o ich hospodárne využitie alebo riadne uskladnenie na účely rekultivácie alebo v ekonomicky odôvodnených prípadoch zabezpečiť na vlastný náklad ich odvoz a rozloženie na plochy určené okresným národným výborom na zúrodnenie;

c) ukladať odpratávacie hmoty vo vyťažených priestoroch, a ak to nie je možné alebo hospodársky odôvodnené, uložiť ich v prvom rade na neplodných plochách alebo na plochách horšej akosti, ktoré boli za tým účelom odňaté poľnohospodárskej výrobe;

d) vykonávať už v priebehu prevádzky, najmä ťažby vhodné úpravy narušených pozemkov tak, aby tvarom, uložením zeminy a vodnými pomermi boli pripravené na rekultiváciu, na zúrodnenie, prípadne na iné hospodárske využitie;

e) vykonávať podľa schválených plánov sústavnú rekultiváciu narušených pozemkov a pozemkov určených na opätovné poľnohospodárske využitie tak, aby sa vytvorilo také pôdne prostredie, ktoré by umožňovalo využiť rekultivované pozemky na poľnohospodársku výrobu;

f) pred zrušením prevádzky predložiť okresnému národnému výboru na schválenie plán na dokončenie pôdnych úprav a prác na zahladenie následkov ťažby alebo inej priemyslovej činnosti;

g) dbať na to, aby sa čo najmenej narušila organizácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu;

h) urobiť opatrenia na zabránenie, prípadne na najúčinnejšie obmedzenie úniku tuhých a plynných látok poškodzujúcich poľnohospodársku pôdu a výrobu.

(2) Orgány príslušné podľa § 9 ods. 2 môžu v odôvodnených prípadoch povoliť výnimky z povinnosti skrývky [odsek 1 písm. b)].

§ 12
Pri projektovaní a výstavbe smerových a líniových stavieb a pri geologickom a hydrogeologickom prieskume

(1) Pri projektovaní a výstavbe smerových a líniových stavieb (ciest, dráh, nadzemných a podzemných vedení, vodohospodárskych smerových stavieb, kanálov a pod.) musí investor dbať na to, aby sa čo najmenej narušila organizácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a urobili také opatrenia, aby doterajšia sieť odvodňovacích, závlahových a iných zariadení pre poľnohospodársku výrobu naďalej plnila svoju úlohu.

(2) Investori nadzemných vedení sú povinní na vlastný náklad urobiť také opatrenia, aby sa nadzemným vedením neznemožnilo riadne obhospodarovanie doterajších poľnohospodárskych pozemkov, najmä chmeľníc a viníc, a ich obnova.

(3) Pri geologickom a hydrogeologickom prieskume a pri budovaní nadzemných a podzemných vedení na poľnohospodárskych pozemkoch sú prevádzatelia týchto prác povinní postupovať v súlade so zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby, najmä sú povinní:

a) včas prerokovať zamýšľané vykonávanie prác s okresným a miestnym národným výborom, s výrobnou poľnohospodárskou správou a s užívateľom pôdy,

b) pred začatím prác vykonať skrývku kultúrnej vrstvy pôdy, pokiaľ v odôvodnených prípadoch okresný národný výbor nepovolí výnimku,

c) vykonávať práce na pozemku predovšetkým v čase vegetačného pokoja a po ich skončení uviesť pozemok do pôvodného stavu,

d) vykonávať práce tak, aby na poľnohospodárskych kultúrach a poľnohospodárskej pôde došlo k čo najmenším škodám.

(4) Prevádzatelia geologických a hydrogeologických prieskumných prác a investori stavieb nadzemných a podzemných vedení, ktoré si vyžiadajú odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú povinní vyžiadať si na toto odňatie súhlas okresného národného výboru. Súhlas nahrádza predchádzajúci súhlas na odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe podľa § 13.

ČASŤ V
Odňatie súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu poľnohospodárskej výrobe

Oddiel 1
Odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

§ 13
Predchádzajúci súhlas

(1) Poľnohospodárska pôda nesmie sa odňať poľnohospodárskej výrobe, pokiaľ sa na základe predchádzajúceho súhlasu nerozhodlo o jej odňatí poľnohospodárskej výrobe podľa § 14. Predchádzajúci súhlas na to netreba v prípadoch zalesňovania poľnohospodárskej pôdy za účelom

jej účelnejšieho využitia a v prípadoch, v ktorých je okresný národný výbor na jeho udelenie sám príslušný, ale pre jednoduchosť prípadu, napr. pre nepatrnú výmeru odnímanej pôdy od jeho udeľovania upustí. Predchádzajúci súhlas udeľuje, ak ide o poľnohospodársku pôdu o výmere

a) do 1 ha okresný národný výbor,

b) nad 1 ha do 5 ha krajský národný výbor po predchádzajúcom prerokovaní žiadosti okresným národným výborom,

c) nad 5 ha Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku povereník Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo po predchádzajúcom prerokovaní okresným národným výborom a krajským národným výborom.

Ak je príslušný okresný, prípadne krajský národný výbor a plocha odnímaná poľnohospodárskej výrobe leží v dvoch alebo viacerých okresoch, prípadne krajoch, udeľuje predchádzajúci súhlas ten okresný, prípadne krajský národný výbor, v obvode ktorého leží jej najväčšia časť.

(2) Plocha rozhodujúca pre príslušnosť na udelenie predchádzajúceho súhlasu sa posudzuje podľa celkového konečného rozsahu výstavby, nie podľa jej jednotlivých časových alebo stavebných etáp.

(3) Orgány udeľujúce predchádzajúci súhlas skúmajú, či sa dbalo na zásady ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7), a v prípadoch závažnejších zásahov do poľnohospodárskeho pôdneho fondu určia ako zásadnú podmienku udelenia súhlasu vykonať opatrenia, ktorými sa uplatnenie zásad jeho ochrany má zabezpečiť; pritom vychádzajú z územných plánov a prihliadajú na celospoločenské záujmy, na politické a ekonomické zdôvodnenie odňatia, na odhad strát na poľnohospodárskej výrobe, ku ktorým týmto odňatím dôjde, a na stanovisko výrobnej poľnohospodárskej správy.

(4) Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku povereník Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo môžu splnomocniť krajský národný výbor na udelenie súhlasu podľa odseku 1 písm. c) najmä v tých prípadoch, v ktorých požiadavka odňatia poľnohospodárskej pôdy bola riadne odôvodnená už pri schvaľovaní, doplnení, prípadne prehodnotení (§ 28) smerných alebo podrobných územných plánov alebo pri prerokúvaní porovnávacích štúdií umiestenia investície. V takýchto prípadoch môže aj krajský národný výbor po prerokovaní s Ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, na Slovensku s povereníkom Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo splnomocniť okresný národný výbor na rozhodovanie podľa odseku 1 písm. b).

(5) Predchádzajúci súhlas je pre rozhodovanie podľa § 14 záväzný. Udelenie predchádzajúceho súhlasu stratí platnosť za 3 roky po jeho vydaní, pokiaľ v ňom nebolo ustanovené inak.

(6) Žiadosť o predchádzajúci súhlas sa podáva vždy na okresnom národnom výbore, v obvode ktorého leží najväčšia časť odnímanej poľnohospodárskej pôdy. V žiadosti musí sa odňatie pôdy zdôvodniť a doložiť podľa § 10 a oznámiť výsledok prerokovania s miestnymi národnými výbormi a užívateľmi pôdy.

(7) Pri odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe v zastavanom území obce a pri jej odňatí za účelom investície na zvýšenie úrodnosti poľnohospodárskej pôdy, netreba žiadosť dokladať prepočtom ekonomickej efektívnosti.

§ 14
Rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) O odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe rozhoduje okresný národný výbor, v obvode ktorého leží odnímaná poľnohospodárska pôda, prípadne jej najväčšia časť. Ak sa

vyžaduje na rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy predchádzajúci súhlas podľa § 13, je okresný národný výbor viazaný týmto predchádzajúcim súhlasom.

(2) Okresný národný výbor rozhoduje v súlade s predchádzajúcim súhlasom na základe upresneného návrhu žiadateľa na odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe (pri stavbách upresneného podľa projektovej dokumentácie, pri ťažbe podľa plánu otvárky, prípravy a dobývania). V rozhodnutí uvedie plochy odnímané poľnohospodárskej výrobe natrvalo a dočasne, upresní zásadné podmienky, za ktorých bol predchádzajúci súhlas udelený. V rozhodnutí súčasne uloží vykonať opatrenia v záujme ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby; uloží najmä povinnosť vykonať na vlastný náklad skrývku kultúrnej vrstvy pôdy, jej odvoz na miesto hospodárneho využitia a jej rozloženie. Miesto hospodárneho využitia ornice určí okresný národný výbor po prerokovaní s výrobnou poľnohospodárskou správou. V odôvodnených prípadoch môžu orgány príslušné podľa § 13 ods. 1 povoliť z povinnosti skrývky výnimky. Pri ukladaní opatrení musia dbať na ich účelnosť a hospodárnosť. Rozhodnutia pri rozsiahlejšej výstavbe, prípadne ťažbe vydáva postupne pre plochy, k odňatiu ktorých podľa postupu výstavby, prípadne ťažby dochádza, aby sa odnímaná pôda až do jej použitia na nepoľnohospodárske účely využila pre poľnohospodársku výrobu.

(3) V prípadoch, v ktorých netreba predchádzajúci súhlas, rozhoduje okresný národný výbor po preskúmaní dôvodov navrhovaného odňatia s prihliadnutím na straty na poľnohospodárskej produkcii. V rozhodnutí môže určiť podmienky odňatia.

(4) Okresný národný výbor zašle odpis rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe príslušnému stredisku geodézie, ktoré plochy v rozhodnutí odňaté natrvalo poľnohospodárskej výrobe výjme z evidencie poľnohospodárskej pôdy; plochy dočasne odňaté z evidencie nevyníma a vedie ich v osobitnej evidencii.

Oddiel 2
Odňatie súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktoré nie sú poľnohospodárskou pôdou

§ 15

(1) O odňatí súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktoré nie sú poľnohospodárskou pôdou, rozhoduje okresný národný výbor, v obvode ktorého odnímaná súčasť, prípadne jej najväčšia časť leží, po preskúmaní dôvodov požadovaného odňatia s prihliadnutím na jeho dôsledky pre poľnohospodársku výrobu. V rozhodnutí môže určiť podmienky, za ktorých odňatie povoľuje; pritom musí prihliadať na ich účelnosť a hospodárnosť. Na rozhodnutie o odňatí netreba predchádzajúci súhlas.

(2) Odpis rozhodnutia doručí okresný národný výbor príslušnému stredisku geodézie.

ČASŤ VI
Odvody do štátneho rozpočtu a fondov jednotných roľníckych družstiev

§ 16

(1) Ten, v koho záujme bola pôda odňatá poľnohospodárskej výrobe, je povinný odvádzať do štátneho rozpočtu (jednotné roľnícke družstvo do svojho fondu určeného na financovanie investícií do pôdy) peňažnú sumu, ktorú predpíše okresný národný výbor.

(2) Odvádzané sumy nie sú v žiadnom vzťahu k vlastníctvu k pôde. Sumy odvádzané do štátneho rozpočtu budú sa evidovať tak, aby sa mohli použiť na rozvoj poľnohospodárskej výroby, najmä na zúrodnenie a na rekultiváciu poľnohospodárskej pôdy.

Oddiel 1
Odvody do štátneho rozpočtu

§ 17
Pri trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) Odvody sa predpisujú pri trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe, pri ktorej hodnota ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby z 1 ha pri riadnom spôsobe hospodárenia prevyšuje 1500 Kčs, pri lúkach a pastvinách 750 Kčs.

(2) Základná sadzba odvodu je 50násobok, pri lúkach a pastvinách 100násobok ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby docieľovanej na odnímanej pôde pri riadnom spôsobe hospodárenia.

(3) Pri investíciách a zariadeniach, umiestnenie ktorých je ich povahou jednoznačne určené, pri stavbách stavebných bytových družstiev a pri stavbách jednotlivcov sa určuje odvod vždy len vo výške základnej sadzby.

(4) Pri investíciách a zariadeniach, umiestnenie ktorých nie je ich povahou jednoznačne určené, sa určuje odvod vo výške základnej sadzby iba pri odňatí pôdy, ktorej hodnota ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby z 1 ha pri riadnom spôsobe hospodárenia neprevyšuje 3000 Kčs. Pri ročnej hrubej produkcii rastlinnej výroby z 1 ha od 3000 Kčs do 4000 Kčs sa určuje odvod vo výške 75násobku, od 4000 Kčs do 10 000 Kčs vo výške 100násobku a nad 10 000 Kčs vo výške 200násobku ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby docieľovanej pri riadnom spôsobe hospodárenia. Pri lúkach a pastvinách sa základná sadzba nezvyšuje.

(5) Výmerou pôdy odnímanej poľnohospodárskej výrobe rozhodujúcou pre určenie odvodu je pri účelových poľnohospodárskych stavbách plocha poľnohospodárskej pôdy skutočne zastavovaná a plocha použitá na spevnené plochy a komunikácie, pri stavbách jednotlivcov a stavebných bytových družstiev plocha skutočne zastavovaná a plocha použitá na nádvorie, pri ochranných pásmach tá plocha, na ktorej bola poľnohospodárska výroba úplne vylúčená. V ostatných prípadoch je rozhodujúcou pre určenie odvodu celá plocha odnímaná poľnohospodárskej výrobe.

§ 18
Pri dočasnom odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) Za dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe sa odvádzajú za dobu odňatia každoročne do štátneho rozpočtu sumy vo výške ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby docieľovanej na odňatej pôde pri riadnom spôsobe hospodárenia predpísanej okresným národným výborom. Toto ustanovenie platí aj pre organizácie, ktoré podliehajú povinnosti odvodu podľa § 19 ods. 3.

(2) Prevádzatelia ťažby vyhradených a nevyhradených nerastov a rašeliny platia odvody (odsek 1) až do dokončenia rekultivácie alebo inej úpravy podľa plánu schváleného okresným národným výborom, ostatní dočasní užívatelia poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely až do vrátenia pôdy poľnohospodárskej výrobe v pôvodnom stave.

§ 19
Výpočet výšky odvodu a jeho predpis

(1) Orgán, ktorý udeľuje predchádzajúci súhlas na odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe, súčasne rozhodne podľa povahy investície, prípadne zariadenia, či sa za odňatie platí odvod podľa § 17 ods. 3 alebo 4.

(2) Okresný národný výbor predpíše pri rozhodnutí o odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe tomu, v koho záujme k odňatiu dochádza, výšku odvodu. Pri trvalom odňatí pôdy poľnohospodárskej výrobe je odvod splatný do 15 dní po dni, ku ktorému sa pôda v rozhodnutí okresného národného výboru odníma poľnohospodárskej výrobe. Pri dočasnom odňatí pôdy je odvod splatný najneskôr do konca bežného roka.

(3) Ak okresný národný výbor zistí, že použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely prekročilo dobu jedného roka [§ 24 písm. ch)], vymeria odvod podľa § 18 a predpíše ho dočasnému užívateľovi od času skutočného odňatia.

§ 20
Zníženie výšky odvodov

(1) Organizácii, ktorá vykoná zúrodnenie poľnohospodárskych pozemkov alebo rekultiváciu iných pozemkov tak, aby boli schopné na poľnohospodárske využitie, zníži okresný národný výbor výšku predpísaného odvodu za trvalé odňatie až o 50násobok sumy zodpovedajúcej predpokladanému zvýšeniu ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby oproti produkcii dosahovanej pred vykonaním zúrodnenia, prípadne rekultivácie, až do výšky ustanoveného odvodu. Ak ide o dočasné odňatie, upustí okresný národný výbor od ročných odvodov po dobu, pokiaľ súčet takto neplatených ročných odvodov nedosiahne sumu zodpovedajúcu 50násobku uvedeného zvýšenia hrubej produkcie rastlinnej výroby.

(2) Ak zúrodnenie alebo rekultivácia nezodpovedá predpokladanému rozsahu alebo predpokladaným výsledkom, okresný národný výbor organizácii primerane zvýši zníženú sumu odvodu. Ak organizácia zúrodnenie alebo rekultiváciu nevykoná pri dočasnom odňatí, je povinná dodatočne zaplatiť ročné odvody v plnej výške; ak ich vykoná v menšom rozsahu alebo ak nezodpovedajú predpokladaným výsledkom, okresný národný výbor výšku ročných odvodov primerane upraví.

§ 21

Pokiaľ predpísaný odvod v ustanovenej lehote nebol splnený, vykoná sa odpísaním z účtu organizácie, u občanov správnou exekúciou, prípadne súdnym výkonom rozhodnutia.

Oddiel 2
Odvody do fondov jednotných roľníckych družstiev

§ 22

(1) Jednotné roľnícke družstvá, ktoré sú investormi stavieb na poľnohospodárskej pôde, odvedú z vlastných investičných zdrojov sumu ustanovenú násobkom ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby docieľovanej na odňatej pôde na dobu predpokladaného trvania stavby, najviac však za dobu 50 rokov do fondu určeného na financovanie investícií do pôdy.

(2) Jednotné roľnícke družstvá, ktoré vykonávajú ťažbu nerastných surovín, odvádzajú z prevádzkových prostriedkov do fondu (odsek 1) po dobu odňatia pôdy poľnohospodárskej výrobe na účely ťažby ročne sumu vo výške ročnej hrubej produkcie rastlinnej výroby docieľovanej na odňatej pôde až do doby vrátenia pôdy poľnohospodárskej výrobe v stave pôvodnej úrodnosti, prípadne do dokončenia rekultivácie podľa plánu schváleného okresným národným výborom.

§ 23

Výšku odvodov predpisuje okresný národný výbor; ustanovenie § 19 platí obdobne.

Oddiel 3
Oslobodenie od odvodov

§ 24

Odvody za odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe sa nepredpisujú v tých prípadoch, v ktorých ide o odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe:

a) v zastavanom území obce,

b) na výstavbu líniových dopravných stavieb a na výstavbu letísk,

c) za účelom vykonávania investícií do pôdy pre zintenzívnenie poľnohospodárskej výroby a zvýšenie jej produktivity a pre ťažbu rašeliny na poľnohospodárske účely,

d) na zriadenie ochranných pásiem I. stupňa zdrojov pitnej vody pre hromadné zásobovanie obyvateľstva a užších ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov,

e) za účelom jej začlenenia do lesného fondu v záujme jej účelnejšieho využitia,

f) na umiestnenie signálov, stabilizačných kameňov a iných značiek pre geodetické účely, stožiarov nadzemného vedenia, vstupných šachiet podzemného vedenia, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 30 m^2,

g) na umiestnenie prečerpávacích staníc, vrtov a studní a staníc nadzemného (podzemného) vedenia, pokiaľ odnímaná plocha v jednotlivom prípade nepresahuje 55 m^2, a veterných jám,

h) na účely ochrany prírody alebo na vykonávanie archeologických výskumov a výkopov,

ch) na nepoľnohospodárske účely po dobu kratšiu ako jeden rok vrátane uvedenia pôdy do pôvodného stavu.

ČASŤ VII
Osobitné ustanovenia

§ 25

Ustanovenia § 7 ods. 1, § 10, § 13, § 14 a § 15 neplatia v prípadoch použitia poľnohospodárskej pôdy a ostatných súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

a) na umiestnenie signálov, stabilizačných kameňov a iných značiek pre geodetické účely, stožiarov nadzemného vedenia, vstupných šachiet podzemného vedenia, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 30 m^2,

b) na umiestnenie prečerpávacích staníc, vrtov a studní a staníc nadzemného (podzemného) vedenia, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 55 m^2, a veterných jám,

c) na nepoľnohospodárske účely po dobu kratšiu ako jeden rok vrátane uvedenia pôdy do pôvodného stavu.

§ 26

V prípadoch uvedených v § 25 písm. c) je však ten, kto poľnohospodársku pôdu odníma poľnohospodárskej výrobe, povinný vopred prerokovať s okresným národným výborom použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a ohlásiť ukončenie jej nepoľnohospodárskeho použitia a jej uvedenie do pôvodného stavu.

ČASŤ VIII
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 27

Na plnení úloh vyplývajúcich zo zabezpečovania tohto zákona sa zúčastňuje Slovenská národná rada.

§ 28

Územné plány, ktoré neboli spracované podľa § 8, musia sa postupne doplniť, prípadne prehodnotiť.

§ 29

Okresný národný výbor v prípadoch, v ktorých odvod za odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe predpísaný organizácii je splatný v roku 1966 a 1967, môže povoliť odklad platenia až na dobu dvoch rokov.

§ 30

(1) Vláda môže upraviť podrobnosti o spôsobe výpočtu a platenia odvodov.

(2) Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydá po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi predpisy na vykonanie § 5, § 8, § 10 a § 11. V týchto predpisoch podrobnejšie vymedzí, ktoré opatrenia a za akých podmienok môžu byť uložené užívateľom poľnohospodárskych pozemkov na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri ich obhospodarovaní, upresní spôsob ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri územno-plánovacej činnosti, spracúvaní dokumentácie stavieb a pri ťažobnej a priemyslovej činnosti.

§ 31
Zrušujú sa

zákon č. 48/1959 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva č. 7/1960 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

§ 32
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1966.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.